

Ószi idény 1912.

2012

Egy- és többvasú ekéket,
mindenféle talajmivelőeszközöket.

A vetőmag előkészítésére:
gabonatisztító- és szelelőrostákat, konkolyválasztógépeket,

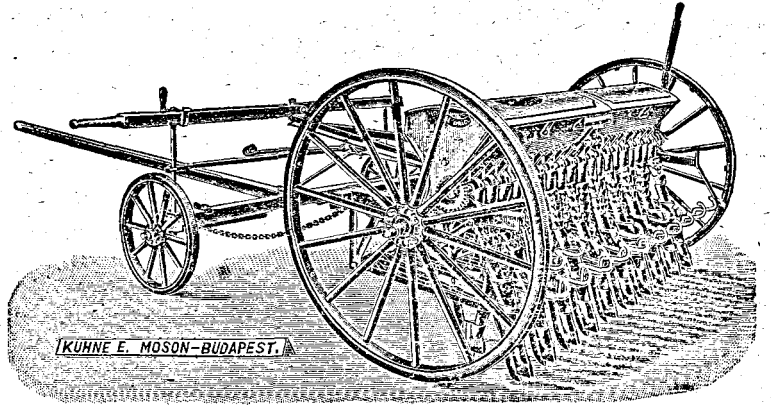
hirneves vetőgépeket:

legújabb és legtökéletesebb páratlansorú „Royal Drill” sortrágyázó vetőgépeket,

„VERA II” kanalas sorvetőgépeket, „Mosoni Drill” és „Prima” vetőgépeket elismert elsőrendű kivitelben szállít:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság **MOSON.**

Mótorhajtású takarmánykamrafelszerelések.

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

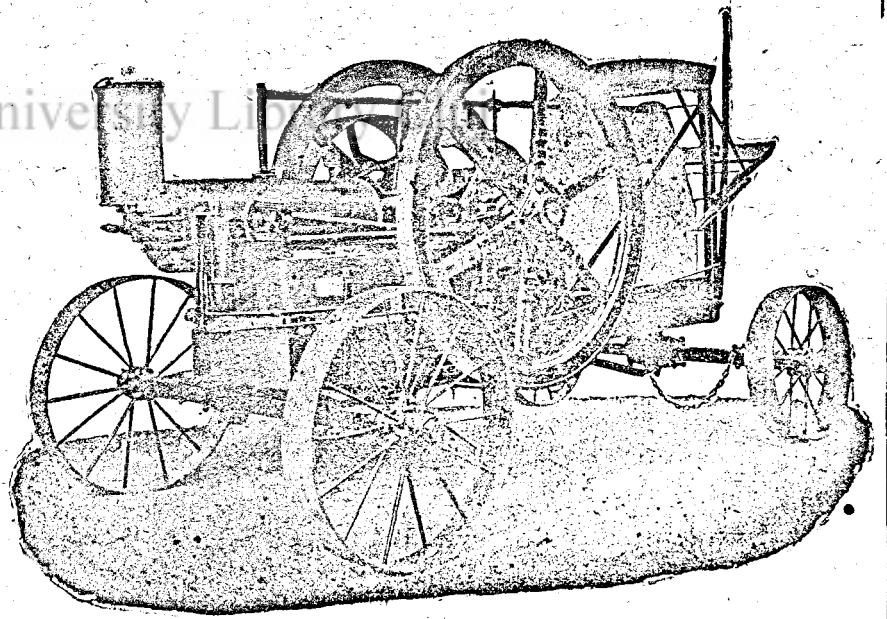
mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mért az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- 1. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecskavágó, daráló gép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- 1. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- 1. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- 1. H. C. Famous-Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- 1. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:

International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

A nyári és őszi szezonra szükséges

GAZDASÁGI GÉPEK, ESZKÖZÖK ÉS ANYAGOK

a legolcsóbban,

megbízható forrásokból

megrendelhetők:

az

ERDÉLYI GAZDA KÖZVETITŐ OSZTÁLYA

utján

KOLOZSVÁRT, ATTILA UTCA 10. SZ.

Telefon: 158.

A magyar királyi államvasutak erdélyrészi fő- és mellékvonalainak menetrendje.

A vég- és csatlakozó állomások kimutatásával.

2749

Gy. 205	Sz. 615	Sz. 745	Gy. 935	ind. Budapest ny. p. u. a gyorsvonat	érk.	Sz. 720	Gy. 730	Sz. 615	Gy. 920
" 1030	" 722	" 1252	" 626	érk.)	(ind.	" 619	" 1031	" 640	" 140
Sz. 1051	" 832	" 115	" 646	ind.) Kolozsvár	(érk.	" 544	" 959	" 612	Sz. 1256
" 1223	" 1017	" 250	" 753	érk. Aranyos-Gyéres	ind.	" 413	" 837	" 448	" 1120
" 101	" 1057	" 329	" 814	érk. Kocsárd	ind.	" 380	" 808	" 417	" 1119
" 214	" 1232	" 520	" 853	érk.) Tövis	(ind.	" 210	" 723	" 308	" 1029
" 301	" 183	" —	" 905	ind.)	(érk.	" 132	" 711	" 222	" 1000
" 346	" 206	" —	" 928	érk. Küküllőszeg	ind.	" 101	" 650	" 153	" 930
" 502	" 303	" —	" 1009	érk. Kiskapus	ind.	" 1212	" 614	" 1257	" 843
" 712	" 447	" —	" 1112	érk. Segesvár	ind.	" 1049	" 515	" 1124	" 713
" 813	" 527	" —	" 1129	érk. Héjasfalva	ind.	" 1008	" 453	" 1058	" —
" 1245	" 856	" —	" 225	érk. Brassó	ind.	" 636	" 148	" 741	" —
Gy. 705	Sz. 750	Gy. 200	Sz. 930	ind. Budapest K. p. u. a gyorsvonat	érk.	Sz. 545	Gy. 125	Sz. 725	Gyv. 920
" 1232	" 329	" 658	" 602	érk.)	(ind.	" 934	" 820	" 1142	" 416
" 1247	" 404	" 708	" 632	ind.) Arad	(érk.	" 852	" 808	" 1050	" 403
" 400	" 902	" 1019	" 1047	érk. Piski	ind.	" 421	" 455	" 614	" 1244
" 500	" 1032	" 1126	" 1211	érk. Alvinc	ind.	" 253	" 350	" 445	" 1132
" 514	" 1153	" 1139	" 1241	érk. Gyulafehérvár.	ind.	" 235	" 336	" 416	" 1116
" 535	" 1127	" 1200	" 106	érk. Tövis	ind.	" 205	" 315	" 351	" 1057
Szv. 220	Sz. 830	Sz. 335	Sz. 818	ind. Kocsárd	érk.	Sz. 705	Szv. 1047	Sz. 212	Szv. 657
" 257	" 907	" 410	" 855	érk. Marosludas	ind.	" 625	" 1008	" 134	" 613
" 412	" 1022	" 534	" 1008	érk.)	(ind.	" 510	" 852	" 1219	" 507
" 442	" 1052	" 607	" —	ind.) Marosvásárhely	(érk.	" —	" 814	" 1148	" 455
" 545	" 1155	" 710	" —	érk. Szászrégen	ind.	" —	" 709	" 1046	" 355
" 1000	" 354	" —	" —	ind. Gyergyószentmiklós	érk.	" 910	" —	" 700	" 1153
" 1130	" 523	" 420	" —	ind. Mádéfalva	ind.	" 737	" —	" 529	" 1020
" 329	" 748	" 629	" —	érk. Sepsiszentgyörgy	ind.	" 433	" —	" —	" 705
" 520	" 926	" 810	" —	érk. Brassó	ind.	" 245	" —	" —	" 531
Sz. 224	Sz. 1019	V. 3 8	Szv. 710	ind. Kiskapus	érk.	V. 916	Sz. 604	Vv. 900	Sz. 1233
" 355	" 1155	" 522	" 840	érk. Nagyszeben	ind.	" 746	" 434	" 794	" 1110
" 813	" 548	" —	" —	érk. Fogaras	ind.	" 333	" —	" —	" 442
—	Szv. 455	V. 1124	V. 730	ind. Segesvár	érk.	V. 702	V. 442	V. 1000	—
—	" 526	" 1154	" 800	érk. Héjasfalva	ind.	" 634	" 413	" 932	—
—	" 725	" 155	" 1012	érk. Székelyudvarhely	ind.	" 454	" 230	" 743	—
Sz. 531	Sz. 1100	V. 245	Szv. 613	ind. Brassó	érk.	Sz. 810	Sz. 100	V. 520	Sz. 926
" 646	" 1218	" 359	" 730	érk. Sepsiszentgyörgy	ind.	" 647	" 1140	" 400	" 808
" 814	" 152	" 518	" 911	érk. Kovászna	ind.	" 526	" 1005	" 203	" 641
" 859	" 241	" 602	" 956	érk. Kézdivásárhely	ind.	" 442	" 918	" 106	" 603
" 1023	" 405	" 744	" —	érk. Bereczk	ind.	" 734	" 1132	" —	" 499

Ujdonság!

Ujdonság!

A magyar királyi államvasutak gépgyárának gyártmánya

Mezőgazdasági és ipari célokra alkalmas

MH-jelű

szab. szivógázlokomobil

ELŐNYÖK

Rendkívül kevés tüzelőanyagfogyasztás.

Óránként és lóerőnként 480—500 gramm faszén (kb. 3 fillér értékben) fogyaszt.

Sokoldalú használhatóság.

Cséplőgépek és más gazdasági gépek, malmok és ipari telepek meghajtására egyaránt alkalmas.

Könnyű kezelés.

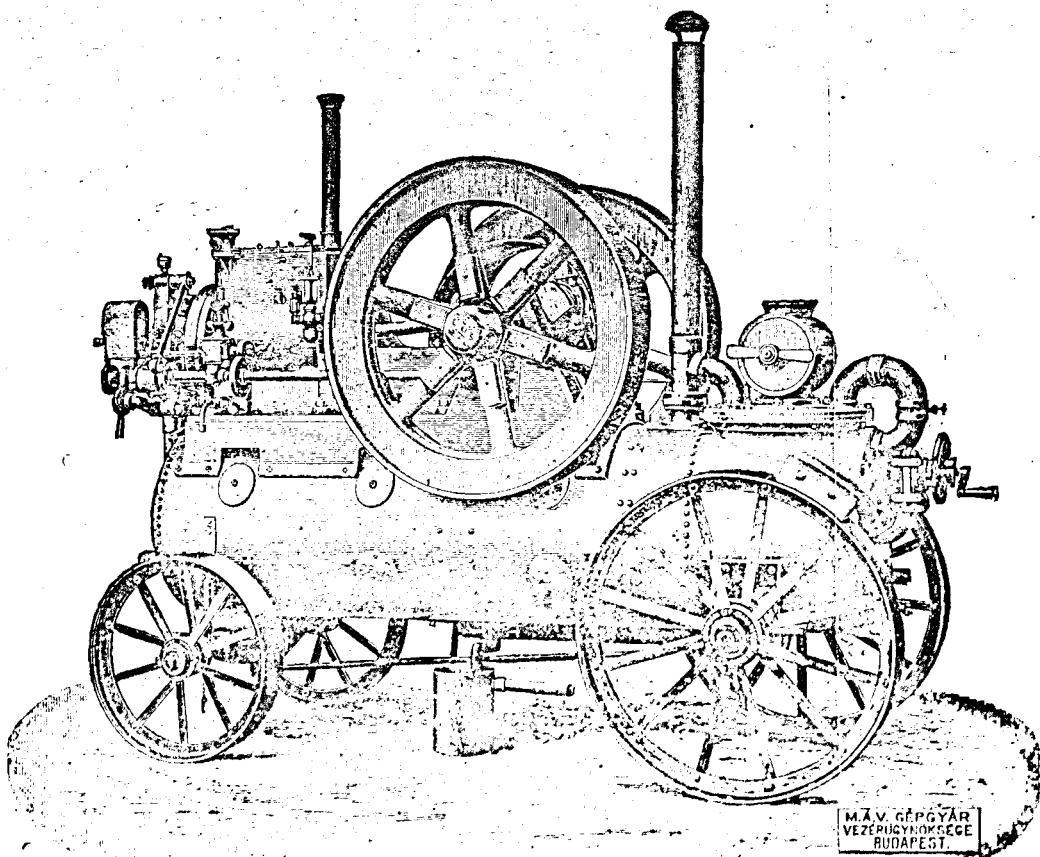
Robbanás és tűzveszély kizárva.

Rendkívül egyszerű szerkezet.

Csekély helyszükséglet.

Bakokra helyezve stabilmotoroként használható.

Az eddigi szivógáztelepeknél alkalmazott csövetétel teljesen elmarad.

Arajánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál:

2021

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Csendes mező.	367
A rózsa-olaj termeléséről és iparáról. <i>Dr. Irk Károly.</i>	368
A székelyek gazdálkodása Maros-Tordamegyében Irtá: <i>Gáspár József</i>	369
Az ürge (<i>Spermophilus citillus L.</i>) irtása. <i>Dr. Barna.</i>	370
Irodalmi szemle:	
A kolozsvári Gazdasági Akadémia értesítője az 1911—1912. tanévről. — A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara 1912. évi jelentése.	370
Egyleti élet:	
Felhívás a cukorrépatermelőkhöz.	270
Kormányintézkedések:	
A véderő élelmiszerekkel való ellátása. — Állategészségügyi Értesítő.	370
Vegyes közlemények:	
Kinevezés. — A méhészkongresszus és kiállítás előtt. — Gazdasági kiállítás Gyaluban. — Az erdélyi kincstári birtokok eladása.	371
Hirdetések.	

Csendes mező.

A magyar föld egyik legpoétikusabb vonása volt a dalolva dolgozó aratósereg. Kora reggeltől késő estig nótaszó mellett folyt a fáradságos munka. Énekszóra sorakoztak a rendek, szaporodtak a kereszttek, tornyosodtak az asztagok. Mikor aztán vége volt az aratásnak, hangos énekszó mellett vonult be az aratósereg a gazda udvarába, ahol már várta az áldomás s hangzott a cigánymuzsika s a fásasztó munka vége vidám mulatás lett. Örült mindenki, akár bő volt az Istenáldás, akár szűkös, egyforma megnyugvással fogadták, mert mindenkinek a lelken ott ült a jól végzett munka öntudata.

Most nincs így. Arató ünnepekről nem hallunk. A daloló munkássereg meg nem volt, valami fáradt közönyösség borult a lelkekre és ha jól megfigyelünk egy arató munkást, látjuk, hogy bár a kaszát erősebben markolja meg, de munkája sokkal lanyhább s munkájának eredménye sokkal kevesebb.

Mi okozta ezt a változást? Hiszen a munkást ma jobban fizetik mint hajdanában, tehát megelégedettebbnek, jobbkedvűnek kellene lennie. Mi okozta ezt a változást? Hiszen a termés sem volt tulságosan silány, jut belőle az aratónak is, jut a gazdának is s ha főleg csengő pénzre váltják a gabonát, az aránylag jóval több jut mindenkinek mint hajdan, amikor a buza métermázsájáért 10—12 koronát fizettek csak.

Ugy látszik, hogy a legfőbb oka mindennek az, hogy a munkás és munkaadó szíve közzé valami jégfal szorult. A munkás mogorván néz arra, akinek egész évi existenciáját köszönheti, a munkaadó viszont gyanakodva tekint a munkására, mert nem tudhatja, melyik percben hagyja cserben, amikor is mérhetetlen károkat okozhat hűtlenségével. Jégfal szorul a munkás és munkaadó szíve közzé, de amit nem a természet tolt oda, hanem mesterségesen fagyasztottak. Évek hosszú sora óta szitják a bizalmatlanságot, az alantasabb társadalmi rétegek és a felsőbb osztályok között. Az idén különö-

sen nagy erővel próbálták elvetni a bizalmatlanság, a gyűlölség magvait s csak véletlen csodája, hogy ebből a magyar mezőgazdaságnak kiszámíthatlan kára nem lett.

Igaz ugyan, hogy a gazdanép is részen állt s ma már a gazdákat egy váratlan aratósztrájk sem találja olyan készületlenül, mint találta volna hajdan, mikor az aratósztrájkot hírből sem ismerték Magyarországon. A tartalék aratógépek ott vannak minden gazda félszerében s talán ez is volt a legfőbb oka annak, hogy a mértéktelen izgatásnak súlyosabb következménye nem volt. De az izgatók még is elérték céljukat, a munkásnép csöndben, vidámság, nótaszó nélkül dolgozik, szívében gyűlölséggel és haraggal eltelve, anélkül azonban, hogy okát tudná adni, kire és miért haragszik.

Mert nincs oka senkire se haragudnia. A munkaadó ma sokkal bővebben részesíti munkásait, a föld terméséből, mint régen s habár az életviszonyok nehezebbek is lettek, nem szabad volna elfeledkezni arról, hogy annak súlyát épen úgy érzi a munkaadó mint a munkás, a munkásnak tehát ki kellene tartania a nehéz viszonyok között is, munkaadójaival való barátságos egyetértésben s bizalommal várni a viszonyok jobbra fordulását.

A magyar nép boldogulásának alapja a szántóföld. Minden oly dolog, ami a mezőgazdaság előrehaladását akadályozza, a boldogulás kisebb vagy nagyobb tényezőjétől fosztja meg a magyar népet. Ha a szántóföldeken rövidesen vissza nem tér a nótáskedv, ha a gazda és munkás között helyre nem áll a régi patriárchális viszony, az egész ország népének a helyzete állandóan rosszabbodni fog. Ezen soha sem fognak tudni segíteni azok, akik a mostani helyzetet előidéztek. Ezen nem fog segíteni sem az általános titkos, sem pedig a népjogoknak bármily széles körre való kiterjesztése. Az emberek boldogulásának a mérvét mindig a végzett munka mérve szabja meg. Még ha a törvényhozás minden egyes tagja is azok sorából kerülne ki, akik ma olyannyira barátainak

A szabadalmazott

'JURENÁK' EKE

- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%-kal kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

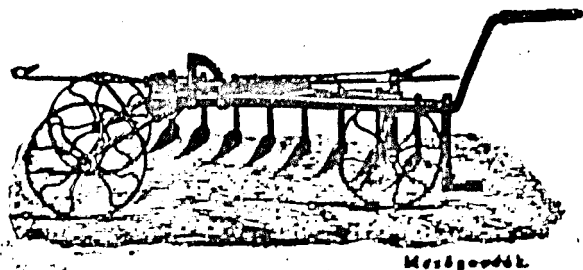
A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák” szab. Ekegyár R. T.
Marosvásárhely.

2003 II.

Nyolcvasu kultivátor

kitűnő eszköz tarlóhántásra.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST,

V., Alkotmány-utca 31.

vallják magukat a munkásnépnek, még akkor sem lehet olyan törvényt hozni, hogy a munkaadó szétossza munkásai közt az utolsó fillérig mindazt, ami őt jogosan megilleti. A munkabér tehát csak akkor lesz nagyobb, ha a föld többet jövedelmez. A több jövedelemnek a titka, a több munka, a jókedvű munka, a szorgalom. Ha a munkás igyekezettel végzi dolgát és jókedvűen, fáradozásainak mindenkor megtalálja a gyümölcsseit. A lanyha és kedvetlen munka az rendszert jutalmazatlanul marad.

Ezt kell jól megfontolni s ha a szántó-földeken felhangzik újra a régi vidám nóta, ha újból visszatérünk a jókedvű aratóünnepekhez, amelyeken együtt vidgadt a munkás a munkaadóval, akkor bizonyosak lehetünk arról, hogy bekövetkezett az az üdvös változás, amelytől függ az egész ország népének a boldogulása. Pedig ennek a változásnak be is kell mielőbb következni, mert hiszen a magyar nép mindig józan gondolkozású volt, a kísértő szavaknak csak ideig-óráig ült fel egy bizonyos idő múlva a jobb belátás mindig urrá lett fölötte.

A rózsá-olaj termeléséről és iparáról.

Irta: Dr. Irk Károly, vegyész.

V.

A Schimmel & Co. gyár rózsá-olaja finomabb illatu s értékesebb, mert előállításánál mellőzi mindazokat a hibákat, melyeket a «házi termékeknel» alig lehet mellőzni. A lepárlás gőzfűtéssel történik s minden adag rózsá friss vízzel lesz lepárolva. Stearopten tartalma sokkal nagyobb, mint a bulgár olajé, de ennek dacára csaknem kétszer oly intenzív és hozama ugyanakkora.

1891-ben már 145.000 kg. rózsá volt az össztermelés, vagy hektáronként 3000 kg. rózsá. Tiszta rózsáolaj termelésük 16 kg.

A vörös bulgár rózsá hozott ca 500 rózsát. — 1 kg. átlag. A gyár a behozott rózsáért átlag kg.-ként 50 pfenniget (60 fillért) fizet.

1.50 m. távol mellett pro hektár van = 4400 tő.

1.75 m. távol mellett pro hektár van = 3300 tő.

A gyár 1886. óta egyenlő súlyu rózsá és vízlepárlásából rózsávizet is állít elő, nemkülönben 1889 óta a franciával versenyző rózsá-pomadét.

Az akkori munkák nagy figyelemmel kísérik a Schimmel & Co. gyár munkáját, Hirzel professzor, a híres parfümchemikus «patriotische Thab»-nak nevezi s mint

az eredmények igazolták — méltán. Ma nagy nevű német gyárak sorozata hozza forgalomba az Oleum Rosae germ.-t s az abból készített parfümök megszámlálhatatlan sokaságát.

Szaporításuk dugványozás útján történik.

A kevésbé fontos rózsá-olajok közül nevezetes még az *afrikai* rózsá-olaj.

Az *afrikai* rózsáművelés főhelye Algeria. Millon szerint a mórok 3 fajta rózsát termelnek e célra, melyek mind gyengén moschusszagúak. A *Moschus Nécéri-t*, (Nécéri musqué) és a Nécéri double-t, melyek fehérek s a *Moschus*-rózsát vagy tunisi rózsát, mely vörös centifolia. Külkereskedelmi forgalma nincs.

* * *

Az alábbiakban röviden közlöm a rózsá-olaj tulajdonságait, hazai kísérleteinkkel kapcsolatban.

A rózsá-olaj szintelen, vagy gyengén világos sárga, gyakran zöldes árnyalattal

Illata ilyen koncentrált állapotban nem mindig kellemes, tulintensiven áthatoló, gyakran alig rózsára emlékeztető. Kellő higitásban azonban egyszerre feltűnik az a kellemes illat, mely összes virágaink között csak a rózsának jellemzője. Ize igen különböző; vagy gyengén, kellemesen édeskés, vagy égettően kesernyés.

Ha az olajat hűteni kezdjük már 18 — 21 fok C-nál kezdenek lemezes, irisáló kristálykák kiválni, melyek könnyebb fajsúlyuk miatt az olaj tetején usznak, s a hűtés alább nem megy csak egy gyenge fényes kártyát alkotnak. További hűtésnél egy lágy masszává mered meg az egész olaj. A megmerevedő rész a *stearopten* teljesen szagtalan, a folyékony az *elaeopten*.

Az egyes rózsá-olajok merevedési pontja, ami a rózsánál a merevedés kezdetét jelenti — igen különböző.

A török rózsá-olajnál + 10 és + 20° C. között fekszik. A finomabb fajtánál + 10 és + 15° C. között, a gyengébb értékűnél + 15 től + 30°-ig.

A német rózsá-olaj (*Rosa damascena*) merevedési pontja már sokkal magasabb és

+ 27° és + 37° között fekszik,

Stearopten tartalma: 26—34%.

Fajsúly 30°-nál: 0.845—0.855.

Forgatóképessége: + 1 től — 1°-ig.

A lipesei *Rosa centifolia* olaja szintén magas merevedési ponttal bír:

A merevedés kezdete: + 28°.

Fajsúly 25°-nál: 0.8727.

Forgatóképesség: + 0.49'

A francia rózsá-olaj:

Fajsúly 30°-nál: 0.8225—0.8407.

Forgatóképessége 30°-nál: — 6°45' től — 8° 3'.

Stearopten tartalom: 26—35%.

A tiszta stearopten a levegőn vagy gyenge oxydatió mellett rózsáillatot vesz fel. Vagyis a stearopten átalakulhat elaeoptenné, mely a rózsáolaj aromájának főhordozója. (Baur kísérletei. E téren még vitás az irodalom. Annyi bizonyosnak látszik, hogy az aroma fő hordozója egy alkohol: a *rhodinol* (D₁₀H₁₈O) vagy *geraniol*, mely mellett mint hangoló aroma szerepel a *l-citronellol*-alkohol (ca 20%). Az elaeopten 90%-a ilyen alkohol elegyből áll.

A stearopten paraffin jellegű Cn.H_{2n} szénhidrogén elegy.

Dacára annak, hogy a tudomány mai állása szerint a stearoptennek alig van jelentősége a rózsá-olaj aromája tekintetében, a stearopten jelleg megállapítása ma is igen fontos. Ennek okát abban adhatom, hogy a hamisított olajok lehűtve alig fagynak meg s e differencia arányos a hamisítás nagyságával. A stearopten jelleg tehát az olaj valódiságát van hivatva bizonyítani.

A Schimmel & Co. gyár újabban *folyékony rózsá-olaj* elnevezés alatt stearopten-mentes rózsá-olajat (10% stearopten) hoz forgalomba.

Az alábbiakban röviden összefoglalva ismertetem az egyes rózsá-olajokat hozamuk alapján, — kiegészítve a Kolozsvári gyógynövény telepen meghonosított olajrózsákon végzett vizsgálataimmal:

Rózsá származása és neve:	Hozama:	Szerző
Bulgár rózsá	0.04%	Baur
" "	0.03%	Pappazoglon adatai alapján.
" "	0.02%	—
" "	0.022—0.05%	G. Pirazzi és Fia adatai alapján.
Afrikai rózsá	—	—
Ázsiai rózsá	0.008—0.012%	Piesse után.
Német rózsá	0.024—0.064%	—

A gyógynövénytelep kis «Rosariumán» 14 féle olajrózsá van kultiválás alatt, várva azt az időt, midőn majd egy vagy több holdas területen szólhat bele az erdélyi rózsá-olaj termelés kérdésébe.

E rózsák már 1909 óta erős megfigyelés alatt vannak s 1910 óta rózsá-olaj tartalmukat számos vizsgálattal őrizzük ellen.

Az olajrózsák közül erősebb megfigyelés alatt vannak itt a gazdasági akadémia botanikus kertjében a

«Kesanlyk rózsá», vagyis *Rosa moschata* var *trigintipetala*.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

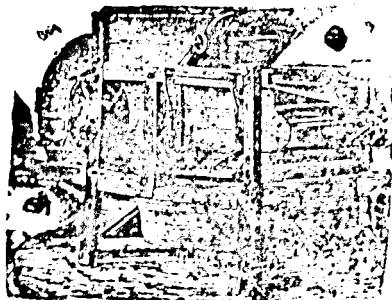
KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáranak Vezérigazgatója

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Rosa gallica; forma «Perle de Panaché».

Rosa tringintipetala.

Rosa rugosa de l' Hay. (Dél-Franciaországban 1 m. távolság mellett ha-ként átlag 8000 tő foglal helyet) adván 6100 kg. rózsát.

Rosa gallica var. damascena L. forma tringintipetala.

Rosa gallica L. var. conditorum.

Ezekre vonatkozólag a következő kedvező értékekről számolhatok be 3 évre visszamenően; számos összehasonlító kísérletem alapján:

A rózsza neve	Rózsza olaj-tartalma
<i>1910. június 14-én:</i>	
Rosa damascena tringintipetala:	0.0211%
Rosa gallica „Perle de Panaché”*	0.0269%
Rosa moschata tringintipetala:*	0.0435%
Hazai vadrózsza (R canina.)	0.0414%
<i>1911. július 19-én:</i>	
Rosa damascena tringintipetala	0.0356%
Rosa gallica „Perle de Panaché”	0.0358%
Rosa moschata tringintipetala	0.0392%
Rosa Rugosa de l' Hay	0.0414%
<i>1912. június 10-én:</i>	
Rosa damascena tringintipetala	0.0344%
Rosa gallica „Perle de Panaché”	0.036%
Rosa moschata tringintipetala	0.044%
Rosa Rugosa de l' Hay	0.0412%
Rosa canina	0.028%

Vagyis a fentiek alapján igen kedvező jövőt jósolhatunk a *Rosa rugosa de l' Hay*, (a fenti értékek teljesen megegyeznek a l' Hay rózsákról Délfranciaországban tapasztaltakkal.) valamint a *Rochata* var. tringintipetala.

Magáról a hazai termelésű rózsza-olajról — a folytatólagos kísérletek miatt — számadatokkal körülírva bővebben ez alkalommal nem nyilatkozhatom. Röviden mégis jelzem, hogy a hazai termelésű olaj a német rózsza-olaj felé látszik közeledni szintén magas stearopten tartalma után. Illatuk az egyes fajták szerint eltérő. A *Rosa Rugosa de l' Hay* mély intenzitású aromával bír, míg a tringintipetalak édesek.

Hogy e téren még mi a tenni való s hogy a fentiek alapján mily remény-nyel kecsegtethet egy vagy több biztos hírnevű «Rosarium» beállítását azt hiszem nem kell bővebben fejtegetnem akkor, midőn a rózsza-olaj fogyasztás felmenő jelleggel bír s a termelés nem fődte a fogyasztást már a közelmúltban s mint a statisztikai adatok mutatják mind kevésbé fődte a jelenben is. S hogy a luxus által nevelt jövőben hogy lesz: cogitandum est!

(Vége.)

* 1908-ban Putz Ottó (Erfurt) 20 tő tringintipetala — 39 kor. 10 db. Perle de Panaché — 7 K 50 fl.

A székelyek gazdálkodása Maros-Tordamegyében.

Írta: Gáspár József.

VII.

Tejszövetkezetek mindazokban a községekben, melyekben az chez való feltételek megvoltak — a miniszteri kirendeltség alakulásra segített. A legtöbb szövetkezet vaját készíti, csak egy néhány van sajtkészítésre berendezve. A tej literenként 12—14 fillér között hullámzó áron értékesül a szövetkezetben. A tejszövetkezeteknek, mindazon községekben, melyekben megfordultam csak előnyös oldalát láttam. Az a helyenként egyesek által árnyoldalaképpen tett állítás, hogy a tejszövetkezetek miatt a néptáplálkozása szenved, mivel a kisgazda elvonja a tejet gyermekétől, hogy a szövetkezetnek minél több tejet szállítson — csak a rossz akarat sugalmazása. Hasonlóképpen minősíthető a tejszövetkezetek ellen felhozott az az ellenvetés is, hogy úgy több pénzhez jut a székely — több pálinkát iszik. Ellenben a kétséget kizárólag megállapítható, hogy a tejszövetkezetek fejlesztik a takarékosagra való hajlamot, pontoságra és lelkiismeretességre szoktatják a népet, melynek már is szép hatása nyilvánul abban, hogy hibás tejkezelés vagy vízzel szaporítás miatt történő kizárások most csak egy-egy tejszövetkezetnél ritkaság képen fordulnak elő, míg az első években bizony nem egy tejszövetkezetnek felszámolni is kellett e miatt.

A *fogyasztási és értékesítő szövetkezetek* alakítását a miniszteri kirendeltség, mindenütt, ott ahol ennek szükségét látta és megtalálta hozzá a feltételeket — támogatta és szorgalmazta. Látszik is ennek az eredménye, ma már alig van valamire való község, melyben fel ne lehetne találni a *szövetkezeti boltot*.

Azok a bizonyos egyesek és körök, akik ellenszenvvel fogadnak minden akciót, mely a miniszteri kirendeltségtől jön, abból a téves felfogásból, hogy az ellenük van irányítva, a fogyasztási szövetkezetekre nézve is készen vannak a lekicsinylő bírálattal. Felhozzák ellene, hogy kiöli a népből a gyűjtési, a takarékosági hajlamot, melyből eddig sem bírt valamely kiváló mértékben a székely, az által, hogy olyan élelmezési és háztartási cikkek (liszt, sajt, hagyma, kender, seprű, szalonna, sonka, stb.) bevásárlására ad alkalmat, melyet eddig maga a nép gyűjtött össze, vagy állított elő s otthon a saját szükségletének fedezésére állandóan készen — raktáron tartott. A mindennapi vásárlás állandó pénzürgalommal jár, ami költsékes hajlamot kell fel s kimerítve a nép pénzfóorrásait — adósságba hajlja. Ha talán van is ebben

a dologban valami, mert hiszen minden fának van árnyéka, — nincsen intézmény, melynek ne lenne árnyoldala, — de ez koránt sem olyan fekete, mint amilyennek festve van, s erről személyesen volt alkalmam meggyőződni előadásaim alkalmával: tele kamarát csak a jobbmoduaknál találtam ugyan, de a szegényebb sorban élőknel sem volt üres a kamara. Ha talán bekövetkeznék az, amit a nagyon szigorú kritikusok várnak, hogy a szövetkezetek felszámoljanak, az érintett állapot ezzel nemcsak hogy nem lenne orvosolva, de sőt rosszabbodnék, mert mi-helyt bezáródik a szövetkezeti bolt, nyomban beteszi lábát a kiskereskedő: örmény vagy zsidó. Tudvalevő pedig, hogy éppen ezeknek a tulkapásait s az uzsorát letörni volt az egyik és legfőbb oka a fogyasztási szövetkezetek alakításának, amelyek ebben az irányban már eddig is igen fontos szerepet töltöttek be, úgy, hogy fenntartásuk a községekben életszükséget képez.

A *hitelszövetkezetek*, melyek olcsó hitelhez és helyben juttatják a székely gazdákat igen sok községben vannak már szervezve. Ezek a szövetkezetek nem csak a hiteltkeresőknek adnak kedvezőbb feltételek mellett kölcsönt, de alkalmat adnak a takarékosagra is, mely tekintetben nem egy községben találtam azt az örvendetes haladást, hogy a központ nyújtotta hitel nélkül, a betétekből is képesek a hitelre szorulóknak igényeit kielégíteni.

A *Állatbiztosítási szövetkezetek* a kölcsönösség alapján, ahol valamire való állatállomány van, a miniszteri kirendeltség anyagi és erkölcsi támogatásával a legtöbb községben megalakultak, s az állattenyésztésben fekvő tőkék biztosításával igen hasznos működést fejtenek ki.

A *tűzbiztosítás* terén is megvan törve a közöny. A községekben sűrűn láthatók a biztosítási intézetek címtáblái a házak falára felszegezve. Minden községben van egy, a nagyobbakban több, biztosítási ügynökség.

Bejárva az istállókat, pajtákát, szétrüskerteket, csürökét stb., egyszóval, székelyek tájszólásával élve, az egész életet — betekinttem a lakóházakba is. Kifogásra semmi okot nem szolgáltatott rendet és tisztaságot láttam, igen kevés kivételtől eltekintve, mindenütt, mely a többé-kevésbé lehangoló «életen» látottak után jóleső örömmel töltött el. A jobb moduak 2—3 szobás lakásán, a haladást jelző kettős ablakok tűnnek fel. Az első szoba sok helyen, egy-egy községben a többi is, deszka padozattal (padimentum) van ellátva; néhány községben (Nyárad-szentlászló, Sóvárád, Körtvélyfája) a jobb

Legnagyobb választék és logjutányesetben árban kapható.
 Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, nőszelők és finom angol és francia szobkendők.
 Női len és chlóva ingek, bűgyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.
 Felnőtteknek és gyermekeknek minden nagyságlat és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszék, szék, szőnyeg, kőszitve, olesó árban található. — Minden méretű és nagyságú szalon, ebédkész és szőnyeg, gyapjú és csipkésűgönyök.

2005 Amerika önműködő ablak-rollették egyetemes raktára.

móduknál ott látható már a futószőnyeg is. Az új házakat mindenütt cseréppel fedik, a zsindey és a szalma fedél már csak a régi házakon látható.

(Folyt. köv.)

Az ürge (*Spermophilus citillus* L.) irtása.

Alföldünk rendkívül nagy legelőterületeinek ez a kecses kis lakója egyik-másik vidéken valóságos ellensége a gazdának. Ott ahol elszaporodik, a sűrűen egymás-mellett álló lyukak valamelyikéből csakhamar feltűnik a barnás vörhenyes-sárga fejecske és nagy élénk barna szemével kíváncsian tekint körül. Ha nincsen semmi veszedelem pár pillanat múlva megelevenedik a tér. A kárcsu állatkák egymást kergetve futkároznak ide-oda; vagy hátsó lábukon ülve tisztogatják szőrruhájukat. Ha veszély közeledik, valamelyik éber him rövid és fütty jelt ad s az egész társaság pillanat alatt eltűnik a lyukakba. Míg a természet kutató nagy lelki gyönyörűséggel figyeli az apró állatkák vidám életét, a gazda a fejét vakarva gondolkozik, miként szabadulhatna meg a reá nézve kellemetlen társaságtól. Különösen kellemetlen lakója ez a kis állat a különféle védelmi vagy vasuttöltések tulajdonosainak, mert ezeken a helyeken a legszivesebben telepedik meg s a töltéseket rendkívüli módon megrongálja.

Az ürge irtását lehetőleg április első felében végezzük, ilyenkor még a nőtények vemhesek s minden elpusztított nőténnyel megszabadulunk az ivadéktól is. A legáltalánosabban ismert irtási mód a kiöntés, de ez áprilisban igen sok gazdaságban kivihetetlen, mert az átkozott mezei utak, valamint a táblák, nem alkalmasak arra, hogy a nehéz vizes lajtokkal mehessünk.

A másik irtási mód a mérgezés. A téli álmat alvó állatok kora tarassal még nem jutnak maghoz, s a mérgezett különféle magvakkal ilyenkor kitűnő eredményeket érhetünk el. Legalkalmasabb erre a célra a strichnines buza, amelyből egy-egy lyukba 15—20 szemet teszünk. A múlt évben végezett kísérleteink a mérgezett buzával teljes eredményeket adtak s a kísérletre felvett területen az összes ürgeket kiirtottuk. Sajnos a mérgei kezelése, maga az egész védekezés rendkívüli elővigyázatot igényel s a mérgezőre háramló nagy felelőség miatt ezt, a különben legegyszerűbb irtási módot, a gyakorlati gazdának nem ajánlhatjuk.

A rovarügyi állomás igazgatója Jablonovszki ajánlotta az ürge irtására a szénkénegetést. Ma már ennek két módját ismerjük s a gyakorlatban mindkét mód ki van próbálva. Mivel a múlt évben ezzel is több helyen végeztünk kísérleteket, azt hiszem nem lesz érdektelen, ha az eredményeket itt közlöm. A szénkéneget, amint az általánosabban ismert dolog, rendkívül könnyen gyuló és robbanó anyag. Ezért a szénkénegetésnél a legnagyobb óvatossággal kell eljárunk. A kísérletet egy 52 holdas legelőn végeztük, amelyet minden oldalról művelés alatt levő földek határoltak. A kísérleti táblán egy holdra átlag 18 lakott ürge esett s az irtást az előző évben

tapasztalt rendkívüli kártételük tette szükségessé. A táblák közepén egy barázdával két részre osztattak s az egyik felén mindenik ürgegyűlésbe 10 köbcentiméter szénkéneget töltöttünk. A szénkénegetes hordót a táblától és a közlekedési uttól 2—300 lépésnyire helyeztük el s a szénkéneget 2 literes petróleumos kannákba vittük a területre. Ezek a kannák igen jók, mert a megfelelő mennyiségű szénkéneget könnyű kiönteni s a munkások nem pazarolnak. Mindenik munkásnak volt egy kis 10 köbcentiméter ürtartalmu, vékony kifolyó csővel ellátott mércéje s mindenik lyukba ezzel a mércével töltött szénkéneget. Azután egy darab pálcikával a lyukat megjelölve a sarkával lazán lenyomta a lyuk nyílását. Amikor 10—15 lyukat megtöltött a kannát a területéről mindenik levitte s egy csomóba a földre helyezték. Azután a lyukakból elpárolgó szénkéneget meggyújtottuk. Az így felrobbantott lyukakat a robbanás után gondosan betapostattam s a jelző pálcákat otthagytuk. Másnap az 515 lyuk közül rendszeren kibontva volt 68 lyuk s ez mutatta, hogy az ezekben lakó állatokat a robbanó gáz nyomása nem ölte meg.

A robbantásnak a hatása meglátszott a legelő területen is. Egyik-másik lyuknál, ahol a bejáró folyosó nem merőlegesen lefelé, hanem egy kis darabon rézsút vagy a föld felszínével párhuzamosan haladt a robbantás a gyepet felszaggatta néhol 30—40 négyszögcentiméternyi területen is. Az ürgek az ilyen lyukakban rendszeren nem is pusztultak el.

A terület másik részén ugyanolyan mennyiségű szénkéneget töltöttünk minden ürgegyűlésbe s a betöltés után a munkás a lyuk nyílását erősen betaposta. Természetesen ott is kis fácskákkal jelöltük meg a lyuk helyét. Másnap ezen a területen a 421 lyuk közül 14 volt kibontva a többi nem. A ki nem bontott lyukak közül néhányat kiásattam s mindenikben megtaláltuk az elpusztult állatot.

A szénkénegetésnek tehát ez a módja jobban megfelel, nem annyira veszélyes s a területen kárt nem okoz.

Az ürge irtásának ezt a módját nyugodtan ajánlhatom gazdatársaim figyelmébe, megegyszer megjegyezve azt, hogy a szénkénegető munkásoknak a dohányzást úgy a munka közben, de különösen a szénkéreg hordó körül a legszigorúbban meg kell tiltani.

Dr. Barna.

IRODALMI SZEMLE.

A kolozsvári Gazdasági Akadémia értesítője az 1911—1912. tanévről. Összeállította: dr. Páter Béla igazgató. Most jelent meg a kolozsvári Gazdasági Akadémia tartalmas és képekkel illusztrált értesítője. A 100 oldalos értesítő beszámol az akadémia egy évi működéséről, amiről múlt számunkban az akadémiai évzáró ünnepélyről szóló beszámoló kapcsán kivonatolnivalan már megemlékeztünk. Az értesítőből örömmel látjuk, hogy az akadémia tanári kara tevékeny működést fejt ki az irodalom terén is. A különböző magyar és német szaklapokon kívüla tanári kar számos tagja, mint az értesítőből is kiviláglik, több ízben irt az utóbbi időben

szakközleményeket az «Erdélyi Gazda»-ba is. Így az 1911. és 12. évben dr. Páter Béla irt 2, dr. Baintner Ferenc 2, Sztankovits János 1, Juhász Árpád 34, dr. Seyfried Károly 1, sorozatos, Jászberényi András 2, Farkas Árpád 3, dr. Irb Károly 7 cikket, utóbbtól 2 sorozatos cikk volt.

A gondosan összeállított értesítő ismerteti az elméleti és gyakorlati oktatás eszközeit, az akadémiaival kapcsolatos állomásokat és egyéb intézményeket, az 1911—12. évre beiratkozott hallgatókról kimutatást közöl, stb. Magában foglalja az 1912—13. tanévre vonatkozó tudnivalókat is. Az értesítőt, az iránta érdeklődőknek az akadémia Igazgatósága megküldi.

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara 1912. évi jelentése e héten jelent meg. A tartalmas jelentés a kamara kerületének a lefolyt évi közgazdasági viszonyait ismerteti. A jelentésnek csaknem egyharmadát képezi a mezőgazdaságot is érdeklő rész. A gabonatermés és kereskedelemről szólva, megemlíti, hogy az elmúlt esztendő kielégítő terméseredmény mellett a magas árak teszik emlékeztetővé. A gabonakereskedelem, mint igen küzdelmes esztendőre tekint vissza az 1911. évre, mert a konjunkturák túl érzékenysége következtében a hirtelen árváltozások sűrűn követték egymást. Emellett ólomsúlyként nehezedett a gabona kereskedelemre a vagonhiány. Ugy a termelő mint a kereskedő kárára. Az állatkereskedelem akadályozva volt nagy mértékben a csaknem folytonosnak mondható zárlatok által. A keresletet így nehezen lehetett kielégíteni, ami az árakon meg is érzett. A kínálat nem állott megfelelő arányban a kereslettel és így az év elején fizetett magas árak, az év végéig emelkedő irányzatot mutattak. Foglalkozik a jelentés a szőlő, bor, gyümölcs, fa, komlótermés és kereskedelemmel, a méhészet és selyem hernyó tenyésztéssel stb. A jelentést dr. Gáman József kamarai titkár állította össze.

EGYLETI ÉLET.

Felhívás a cukorrépatermelőkhöz. Az E. G. E. július hó 19-én tartott rendkívüli igazgató-választmányi ülésén, dr. Szentkirályi Ákos ig.-vál. tag, egy cukorrépatermelési szakosztály felállítására vonatkozólag indítványt tett. Az igazgató-választmány, megfelelő számú cukorrépa termeléssel foglalkozó gazda jelentkezése esetén, a szakosztályt felállítani határozta.

Van szerencsénk ezért felhívni Erdély cukorrépatermelői gazdaközönységét, hogy amennyiben a t. gazdaközönység az E. G. E. cukorrépatermelési szakosztályában a gyárak kartelljével szemben, saját érdekében tömörülni óhajtana, ezen szándékát az E. G. E. titkári hivatalánál (Kolozsvár, Attila-utca 10.) bejelenteni sziveskedjék.

A szakosztályba való belépés az E. G. E. tagsági díján kívül semmi nemü anyagi kötelezettséggel nem jár.

Kolozsvárt, 1912. augusztus hó 5-én.

Tisztelettel:
az Elnökség.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK

A vödör ölelmiszerekkel való oltása. A földművelésügyi miniszter most küldi meg az összes törvényhatóságok mezőgazdasági bizottságainak és egyúttal valamennyi gazdasági egyesületnek azon új utasításokat és szabályzatokat, amelyek a hadsereg részére szükséges terményekkel és anyagi irándóságoknak az 1912—1913. évi időszakban eszkozlendő biztosítására vonatkoznak.

Fontos, hogy az új utasítások a hadtestbiztoságok főnökeinek nagyobb hástáskört nyújtanak, miáltal azok nem léven oly szigorúan a mechanikus ármegállapításhoz kötve, ott, ahol méltányos, az árak magasabb megállapítására is módot nyernek. Egyebekben az ármegállapítás az eddigi módon fog végbemenni, és a gazdasági érdekképviselet az azon joga, hogy az ármegállapításban részt vegyenek és hogy észrevételeiket jegyzőkönyvbe vehetessék, továbbra is érintetlenül marad.

Hogy a gazdák részére lehetővé tessenek, hogy az árvíznyomokkal ismerős képviselőket küldhessenek a bizottságokba, törölték a múlt időszak utasításában foglalt azon rendelkezést, melynél fogva oly testületek részéről, melyek maguk is ajánlatot tesznek, kiküldöttek a bizottsági tárgyalásokba nem voltak bevonhatók.

Az utasítások egyik sarkalatos pontját a szállítások odaitélésénél szem előtt tartandó elvek képezik. Ezek tekintetében is vannak az új utasításban lényeges újítások. Az az elv ugyanis, hogy első sorban a szervezett mezőgazdaság ajánlatai veendő figyelembe. A még nagyon sok és a gazdaközönségre nagyon fontos tudnivalókat tartalmazó utasítások a vármegyéi iktatóhivatalaiban, a mezőgazdasági bizottságoknál és a gazdasági egyesületeknél tekinthetők meg. Az E. G. E. titkári hivatalánál is megtekinthetők.

Rendelete végén azon reményének ad kifejezést a miniszter, hogy az idén az eddiginél nagyobb mértékben fognak a termelők a véderő terményekkel való ellátásában részt venni és fölkeri a mezőgazdasági bizottságokat és vármegyei gazdasági egyesületeket, hogy tapasztalataikról a jövő év tavaszáig tegyenek hozzá jelentést, hogy az eselleges hiányok orvoslása iránt intézkedhessék. Ha tehát a szállítások folyamán a gazdaközönség kHörében óhajlás merülne fel az utasítások valamely intézkedésének megváltoztatása iránt, ezután is kérjük a gazdaközönséget, hogy azt titkári hivatalunkba bejelenteni sziveskedjék.

Állatgészségügyi Értesítő. A ragadós száj- és körömfájás fennállása miatt, tilos a hasított körmű állatoknak Horváth-Szlavonországokba való bevitele. Hunyad megye petrozsényi és szászvárosi járásaiból. A sertésvész elhurcolása miatt tilos a sertéseknek Horvát-Szlavonországokba való bevitele. Nagy-Küküllő vármegye medgyesi járásából, valamint Medgyes rendezett tanácsu városból, Szilágy vármegye szilágyesehi, tasnádi és zilahi járásából, valamint Zilah r. t. városból.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter, László László c. g. e. tagot a vámügyi tanács tagjává, 1912. évi augusztus hó 1-től számított újabb 3 évre kinevezte.

— **A méhészkongresszus és kiállítás előtt.** Még egy hét választ el attól a naptól, amelyen az ország méhészeit Erdély fővárosában Kolozsváron üdvözölhetjük. A múlt héten Jefolyt bodenbachi nemzetközi méhészeti kiállítás után, amelyen magyar méhészeink jelentékeny számban vettek részt. Kolozsvár lesz az első állomás, amelyen a méhészek ismét együtt lesznek, hogy a még vitás, országos érdekű méhészeti szakkérdéseket, melyeknek a méhlegelők javításának, méhbetegségeknek, méh anyag nemesítésének kérdése, a méhtermékek feldolgozásának és értékesítésének, vám és forgalmi védel-

mének, méhészeti törvény alkotásának az ügye, megbeszéljék és a végleges megállapodást nyert méhészeti ügyekre törvényes intézkedéseket kérjenek.

Az országos érdeklődés nagy arányai mindennap fokozott mértékben veszik igénybe az agilis rendezőséget. A rendezőség semmi áldozatot és fáradságot nem ismerő munkássággal végzi az előkészületi munkálatokat. A kiállítás rengeteg anyaga a Rákóczi-kerti (sétatéri) tő partján levő korcsolya pavillon összes földszinti és emeleti helyiségeit ki fogja tölteni és a pavillon körül lesznek elhelyezve, a szabadban a méh családok, melyek egymásután érkeznek már is naponta. A pavillon már napok óta zajos az ácsok munkájától, hogy az állványozással idejére rendben lehessenek.

A kiállítás helyiségeit két hatalmas árbócon lengő zászló fogja már messziről feltűnővé tenni. A díszleteken láthatók lesznek Magyarország vármegyéinek a címerei, melyeket a rendezőség a vármegyéktől előzőleg bekért.

A rendező bizottság a közel múltban két gyűlést is tartott. Egyiket f. hó 3-án, másikat 6-án. Ezeken a gyűléseken átadták az egyes csoportvezetőknek a munkálatok vezetését, megállapodtak az érmeik számára vonatkozólag és egyéb időszerű dolgokat intéztek el. A kiállítás céljaira az Erdélyrészi Méhész Egylet adott 1 darab arany, 3 darab ezüst és 6 darab bronz érmet; a kiállítási rendező bizottság 6 arany, 18 ezüst és 30 bronz érmet, azonkívül okleveleket. Ezüst és bronz érmeiket adták még az O. M. E., az O. M. G. E. Adományokat küldtek eddig Nanyenyed, Szamosújvár városok, Jásznagykunszolnok vármegye, Szilassy Zoltán és még mások számosan.

A kiállítás anyaga egyre gyűl, a társzekereknek egész sora teszi zajossá a Rákóczi-kert hűs környékét már is.

— **Gazdasági kiállítás Gyaluban.** A Gyaluban f. évi október 6-7-én tartandó gazd. kiállítás sikere érdekében Gaál Elemér főszolgabíró agilitása mellett a rendezőség fáradságot nem ismerve dolgozik. Már magában az a körülmény, hogy a kiállítás elnökévé sikerült Gaál Elemér főszolgabírót megnyerni, biztosítja a sikert. A rendezőség összeállította már az egyes csoportokat s csoport biztosokká felkérték: I. Szarvasmarha csoport: Br. Jósika Aladár és dr. Kramer Jenő. II. Juh, sertés, kecske, baromfi csoport: gyalui Rosenberger Sándor. III. Termény csoport: Pap János. IV. Gép és eszköz csoport: Kovács Béla. V. Háziipar csoport: Dr. Csiky József és Deésy Jolán. Az állatorvosi felügyelet Gellmann Károly jár. m. kir. állatorvos fogja eszközölni s melléje az alispáni hivataltól még egy állatorvos kiküldése lett kérve. Elhatározta továbbá a rendezőség, hogy a pénz díjakat teljesen mellőzi s ehelyett kisebb gazdasági tárgyakat és eszközöket fog díjakul kiosztani. Október 6-án d. e. az összes gazdakörök bevonásával gazd. gyűlés lesz Dózsa Endre es. és kir. kamarás, szakosztályi elnök elnöklete alatt. E kiállítás lesz a gyalui járás gazdaköreinek első nagyobb nyilvános szereplése s most fogjuk csak igazán látni annak a fáradságot nem ismerő, kitartó munkának eredményét, amely dr. Cséser Lajos tanár urnak köszönhető. Különösen im-

pozáns lesz a tengeri kiállítás, mely mint «a gyalui járás gazdaköreinek kiállítása» fog a Budapesten 1913-ban rendezendő orsz. tengeri kiállításon szerepelni. A kiállítással kapcsolatban népünnepély is lesz tartva. A kiállítás védnökeinek felkérése most van folyamatban. gy. R. S.

— **Az erdélyi kincstári birtokok eladása.** A házikezelésben levő kincstári birtokokat rendre átveszi az Altruista bank és azokat közép- és kisbirtokosok részére parcelláztatja. Az egyes birtokoknak miként való felhasználására vonatkozólag kikéri a bank igazgatósága a gazdasági egyesületek véleményét is. Így utóbb az E. G. E. és a Szilágy megyei G. E.-hez intézett megkereséseket, a kolozsmegyei Dezmér község határában fekvő 1039 kat. hold területű és a szilágy megyei Hidvég község határában fekvő 1186 kat. hold területű kincstári birtokoknak miként való felhasználása tárgyában. Az E. G. E. igazgatóválasztmánya br. Jósika Gábor e. alelnök javaslatára, a helyi és szomszédos viszonyok figyelembe vételével, a nemzeti és szociális érdekek mérlegelése mellett, javasolja a Szövetségnek, hogy a kérdéses birtokból egy 400—500 holdas közép birtokot létesítsen, a fennmaradó részt pedig parcellázza kolozsvári, kolozs-karai és györgyfalvi magyar kisgazdák részére. Az Sz. G. E. ig. választmánya a hidvégi birtok felhasználására vonatkozó vélemény adására, Kaiser György elnöklete alatt egy 10 tagú bizottságot küldött ki.

— **Maerker--Zacharia,--Kosutány,--Radlann.** Megemlékeztünk volt ama támadásról, amelyet a román Zacharia intézett a magyar buza ellen. Zacharia az 1896-i országos kiállítás részére Maerker tanár által vegyelemzett buzafelekről szóló kimutatást részrehajlással vádolta, mivel a román buzával értékesebbnek, magasabb sikértartalmúnak bizonyult a magyar buza. Kosutány Tamás dr. ezzel szemben saját kísérletei alapján kimutatta, hogy a Maerker adatai nem voltak részre hajlók. Zacharia erre egy szenvedélyes hangú vaskos füzetben vitatta a román buza fölényét. Vitája azonban a tudományos színvonalat nem érte el s ezért Kosutányi a tavasszal a végső választ megadta azzal a megjegyzéssel, hogy Zacharia rosszindulatulag ferdit és amit állit ahoz nem ért. Mindezeket pedig azért elevenítettük most fel, mert H. S. P. Radianu román agrárkémikus, a román Orsz. Gazd. Egylet tagja és titkára, a «Jurnalul Soc. Centr. Agr.» és a «Campul» c. szaklapokban e tárgyban megjelent cikkeiben szintén Kosutányinak ad igazat. Nyíltan kimondja, hogy a Zacharia vizsgálatai minden exact alapot nélkülöztek, felületesek és ellenőrizetlenek voltak, azokat a laboransok végezték. Munkájáért 5000 lei jutalmat nyert a román kormánytól Zacharia. Talán újabb 5000 lei jutalmat remél, mert újabb támadó munkán dolgozik. Am ezután szava csak a pusztába fog elhangzani.

— **Magyar méhészek Bodenbachban.** A magyar, német és osztrák méhészek 57 vándorgyűlésével kapcsolatos kiállításán, melyet vasárnap délelőtt nyitottak meg, Szilassy Zoltán orsz. képviselő, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ügyvezető elnökének vezetésével számos magyar méhészt jelent meg. A 420 kiállító között szerepelt 32 vármegyéből 90 magyar kiállító mintegy 350 mézmintával. A magyar kiállítást külön teremben helyezték el és egységes, esinos rendezéssel osztatlan elismerésben részesítik azt a kollektívól. A kiállításon a magyar kiállítók mindegyike kitüntetésben részesült. A vándorgyűlés ünnepélyes megnyitóján Lipthay Béla miniszteri osztálytanácsos

Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta. A megnyitó után 200 terítékes disztribúció volt. A három nemzet méhésztársadalmának nagy érdeklődése mellett lefolyó kiállítás és az okoszerű méhészkedés legidősebb kérdéseivel foglalkozó vándorgyűlés folyó hónap 8-án, csütörtökön ért véget. Itt is megemlítjük, hogy a *bodenbachi kiállítás anyaga f. hó 18-án Kolozsváron is belesz mutatva*, sikerült ugyanis az agilis kongresszus és kiállítás rendező-bizottságának kivinni, hogy a bodenbachi kiállítás bezárása után, a kiállítás anyaga azonnal Kolozsvárra küldessék.

— **Országos kukorica kiállítás.** Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” által 1913. március hónapjában rendezendő I. országos kukoricakiállítás sikere érdekében a legnagyobb propaganda indult meg, melynek eredményeképp már eddig is igen sokan jelentették be részvételüket a kiállításra. Érdekes mozgalom indult meg a székelyföldi népiskolák körében, amelyeknek ifjúsága az általuk természetesen és mivel kukoricából küld be nagyobb kollekciót az országos kiállításra. A mozgalom élén a székelyföldi papok és tanítók állanak, kik fontos eredményt várnak a tanuló ifjúság ily irányu kezdetétől. Több hazai és külföldi gépgyáros jelentette be részvételét a kiállítással kapcsolatos gépkiallításra is, melynek sikere szintén biztosítottak mondható. Minden a kiállításra vonatkozó fölvilágosításért az O. M. G. E. titkári hivatalához kell fordulni.

— **Az ország összes szövetkezetei Budapesten.** A „Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége”, mely nemcsak az Országos Központi Hitelszövetkezetet, a Hangyát, a Keresztény Szövetkezetek Központját, a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaságot és a többi magyar szövetkezeti központokat öleli át, hanem a hazafias szász és szerb szövetkezeti kötelekeket is magához vonatta, már megkezdte az előkészületeket, hogy az október 24-én rendezendő II. országos szövetkezeti kongresszus méltó arányokban juttassa kifejezésre az ország szövetkezeteiben rejlő nagy erőt. A kongresszus előreláthatólag messze túl fogja szárnyalni az I. országos tanácskozás méreteit s eredményeiben is meg fog felelni a mindenfelől észlelhető várákosnak. Majláth József gr. elnök nagyobb beszéddel nyitja meg a szövetkezetek kongresszusát, mely a városi fogyasztók falusi termelők által való ellátásáról és a tejszövetkezeti központ létesítéséről fog tanácskozni. A határozati javaslatokat Ujhelyi Imre és Meskó Pál terjesztik elő s a kongresszuson a szövetkezeti kiküldöttek nagy tömege fog résztvenni. A jelentkezők kedvezményesen áron való utazásáról annak idején gondoskodik a kongresszusi iroda.

— **Országos sörárpa- és komlókiállítás.** Az Országos Gazdasági Egyesület által a földmivelésügyi kormány támogatásával szeptember hónap 27—29-én Budapesten a Köztelek nagytermében rendezendő országos sörárpa- és komlókiállításra való jelentkezések már megindultak, bár a termelők nagyrésze az árpatermés csépléséhez még csak most kezd hozzáfogni. Az O. M. G. E.-hez érkezett jelentések szerint az idejű árpatermés kiválóan szép fehér színű, ami az érés idejében uralkodott kedvező időjárásnak tulajdonítható. Ugy a magyarországi, mint a külföldi cégek részéről már eddig is több megkeresés érkezett a kiállítási szakkatalogus megküldése iránt, amelyből a múlt esztendői kiállítás alkalmával 3000 példányt nyomtattak és amely az idén is a sörárpa és komlótermesítők teljes címét s a kiállított

minták tudományos és gyakorlati birálati eredményét fogja tartalmazni. A rendezőbizottság megbízásából Jeszenszky Pál kir. tanácsos, ügyvezető titkár és Fabricius Endre titkár a kiállításra való részvételi fölhevást és a kiállítási szabályzatot valamennyi nagyobb termelőnek megküldötték. Akik esetleg a fölhevást nem kapták meg és arra igényt tartanak, azok intézzék megkereséseiket az egyesület (Budapest, IX. Köztelek-utca 8.) titkári hivatalához.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen.

Dr. **BOROVSKY**-féle kellemes szagú **BOROLINT.**

Ára 80 fillér, próbátűveg 50 fillér. Mosakodásra, szépítő és legjobb fertőtlenítő **BOROLIN-SZAPPANT.**

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkoldásra, köhögés és rekedtség ellen **BOROLIN-CUKORKÁT**

Ára csomagonként 20 és 40 fillér. Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— **Az Ampelológiai Intézet nemes fajlesztői.** A m. kir. Ampelológiai Intézet a magyar borélesztők tanulmányozásával annyira előrehaladt, hogy a főbb hazai borvidékekről kiválasztott nemes fajlesztőit a folytatlagos gyakorlati kipróbálásra még a tavalyinál nagyobb mértékben is a bortermelő közönség rendelkezésére bocsáthatja.

Hogy a szőlősgazdák a fajlesztő hatásáról s előnyeiről hű képet kaphassanak, célszerű, ha a must egy részét nemes fajlesztővel erjesztik ki, más részét pedig a rendes szokás szerint erjesztik fajlesztő nélkül. A beoltott és be nem oltott mustnak természetesen teljesen egyformának kell lennie, amit előzetes összekeverés és szétosztás által lehet elérni. Szükséges továbbá a beoltott és be nem oltott mustot, illetve bort is teljesen egyformán kezelni. Így aztán a kétféle módal nyert bor összehasonlítása révén megállapítható a fajlesztő hatása.

A nemes fajlesztőt a használati utasítással együtt díjtalanul adja az intézet a szőlősgazdáknak, azzal a feltétellel, hogy az első fejtés után mindenesetre s ha a bor időközben nem adatik el, úgy később is a kísérlet eredményeiről értesítést küldjenek az Ampelológiai Intézetnek.

Felhívja az intézet a szőlősgazdákat, hogy akik az idejű szüretkor fajlesztőkkel kísérletezni óhajtanak, lehetőleg mielőbb — de mindenesetre legalább két héttel a szüret előtt — közöljék az intézettel: 1. nevüket és címüket; 2. mily fajtájú szőlőből szűrt és mennyi musttal óhajtanak kísérletezni s 3. hogy a szüret előreláthatóan mikor fog megtartatni. Miután a fajlesztők elszaporítása telemes munkát okoz, a kiosztást a rendelkezésre levő munkaerőhöz kell szabni. Ezért ha a jelentkezők száma az 500-at meghaladná, úgy a jelentkezés sorrendjében az az 500-on felül következők jelentkezését az idén az említett okból már figyelembe nem vehetik. A m. kir. Ampelológiai Intézet címe: II., Debrői-ut 15—17.

— **A „Jurenák”-féle oke bemutatása.** A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület a Jurenák szab. ckegyár R.-T. (Marosvásárhely) közreműködésével 1912. évi szeptember hó 8-án (vasárnap) Temesvárott. Szobotka Imre bérletén (Józsefváros, meghosszabbított Béga-jobb-sor) a Jurenák-féle ekét működésében reggel 9 órától bemutatja, melyhez az érdeklődőket ez uton is meghívja.

— **Istvánnapi nagy ünnepély a Margitszigeten.** A gróf Zichy János vall. és közokt. miniszter kormányzata alatt álló Gyer-

mekszanatoriumot a nagy közönség, magyar viszonyok mellett valóban páratlan érdeklődéssel karolta fel s ugyanoly mértékben támogatta a gyermekvédelmi mozgalmat az állam is. Ezáltal vált lehetővé, hogy aránylag rövid idő alatt most már a második gyermekszanatorium létesítése közeledik a megvalósuláshoz. Az egyesület a második szanatorium javára Szent István napján a Margitszigeten egész napra terjedő ünnepélyt rendez. Az országos ünnepélyre oly műsort állapított meg a rendezőség, amely alkalmas arra, hogy Szent István napján a fővárosba rándulóknak eseményes ünnepe legyen a margitszigeti ünnepély. Részletes felvilágosítást telefon útján is (82—82) bárkinek ad a Gyermekszanatorium Egyesület központi igazgatósága (Stáhy-utca 15.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGTELE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

ALAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

4. ÁLLAMDÍJ 22. ELŐRENÖDÜ KÉRTÉKÉSE.

PEEF

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra (ára és vasra) Törw. védve 10041 sz. n.

WITZ EDE ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII. ÖRNÁGY UTCA 4.

Zsákot, Zsineget, ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a 30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakötöző Intézet. — Tessék ajánlatot kérni.

Keresek egy ügyes fáradhatatlan béresgazdát, aki egy nagyobb intenzív gazdaság vezetésére alkalmas lenne. Cim a kiadóhivatalban megtudható. 2776

Földmives iskolát végzett, 10 évi gyakorlattal bíró, a gazdálkodás minden ágában teljesen jártas, 33 éves, családos, kiszolgált katona, beszél: magyarul, románul, **Gazdatiszti, ispáni, vagy számtartói állást keres.** Fizetés egyezség szerint. Állását rövid idő alatt elfoglalhatja (2 hónap alatt). Cime: a kiadóhivatalban. 2777

Szuperfoszfátot és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a **Mütrágyát Értékesítő Szövetkezet** Budapest, V. kerület, Fürdő-utca 8-ik szám. 2769

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től 10-50 éves lejáratu **olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek** konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyáltalán az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kímélő eljárással. A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a földesiek is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó 4 1/2%-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018. **A legmegbízhatóbban közvetitem:** magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit. Telefon: 859. sz. **Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.** A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége

40 éves, óvadékképes gazdatiszt, ki a mezőgazdaság minden ágában teljes jártassággal bíró s kellő Bizonyítványokkal rendelkezik, megfelelő, önálló, **kezelő gazdatiszti állást keres.** Cim a kiadóhivatalba. 2773

A KOLOZSVARI **TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság** alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve. Tartaléktőkéje és egyéb alapjai 1.282.520 korona 33 fillér.

Irodák: Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.) Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig. **Áruraktári osztály** a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. **Zálogház:** Király-u. 3. szám alatt. **Értékpapírokat vesz és elad,** valamint ezek eladását közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett. **Utalványokat állít ki** külföldi piacokra a nap árfolyamon. **Árukra előleget ad** készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva. **Áruk betárolását, kezelését és eladását** elvállalja előnyös feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti. **Betéteket elfogad** könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza. **Jelzálogkölcsönöket** készpénzben

Ház- és földbirtokra 10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett. **Jelzálogkölcsönöket** konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le. 2004

MATUTSEK JÓZSEF KOLOZSVÁRT, Szentgyeház-utca 3. **Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.** Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek. 2019

Az **„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET”** könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és ára:

K. f.	K. f.
1. Réti János. A trágyáról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók. — 60	34. Dr. Péter Béla. A haltenyészésről. — 70
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása. — 70	35. Dr. Péter Béla. A vetőmag eltarításáról és a magtárban kárt tevő állatokról. — 70
3. Virág Elek. A gazda, mint sertéshizláló. — 70	36. Jakab László. »Umútató házi állataink egészségének gondozására« 1-50
4. Tornay Béla. A borjú fölneveléséről. — 70	37. Dr. Rodiczky Jenő. Magyar olajnövények. — 70
5. Herényi Gothárd Sándor. A takarmányrépa. — 80	38. Cserhúti Sándor. A gyomok kártékony-sága és az ellenük való védekezés. — 80
6. Hauer Geza. A fejőstehénről. — 80	39. Papp Gergely. A szocializmusról. — 80
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről. — 70	40. Heigel Lipót. Az állami egyenes adók és a községi adópótlékokról. 1-—
8. Jakab László. Umútató az állati betegségek elleni védekezésben. — 80	41. Heigel Lipót. A fogyasztási adókról, jövedékek és illetékekről. 1-—
9. Domokos Kálmán. Az építkező gazda. 1-—	42. Rácz Imre. A legfontosabb szőlés takarmánynövények termesztése. — 50
10. Ruisz Gyula. A kukorica mivéléséről. — 70	43. Kőfalvi Szőlőművelésről. 1-—
11. Dr. Péter Béla. A házi állatok fontosabb elősköddői. 1-—	44. Koss Nándor. A tenyészkancaokról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elhárítására. — 50
12. Ritter Gusztáv. A házi kert. 1-—	15. Hadvig Albert. Tanácsadó fiatal gazdák számára. 1-—
13. Gáspár József. Baromfitenyésztés, bevermelése és etetése. — 60	45. L'Huillier István. A káposztafélék termesztése a szántóföldön. — 50
14. Cserhúti Sándor. A csalamádé termesztése, bevermelése és etetése. — 70	47. Dr. Bántaer Ferencz. A mezőgazd. szesgyárak jövedelmezősége, berendezése, üzeme, gyümölcs-pálinka-főzés. 1-—
15. Czajlik István. Csikónevelés. — 70	48. Dr. Varga Kálmán. »Czékorrépa termesztése« 1-—
16. K. Vörös Sándor. A dohánytermesztéséről. — 70	49. Dr. Csátrér Lajos. »Magyar komló termesztése« 1-—
17. Asványi Lajos. A vörös lóher termesztéséről. — 80	50. Cserhúti Sándor. »A gabonafélék termesztése« 1-—
18. Ritter Gusztáv. Gyümölcsérikésítés. — 70	51. Dr. Péter Béla. »A gyógynövények termesztése« 1-50
19. Herényi Gothárd Sándor. A nyers takarmányok elvétele, különös tekintettel a zsonbolyai kazalra. — 50	52. Dr. Barna Balázs. A kenyéradó növények fontosabb ellenségei és betegségei 1-50
20. K. Vörös Sándor. A gazdaságok berendezéséről. — 90	53. Dr. Barna Balázs. A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei. 2-—
21. Marc Ferencz. A kosárfűz termelése. — 60	54. Dr. Péter Béla. Rövid ümútatás a vadon termő gyógynövények gyűjtéséről. 2-—
22. Kovács Béla. Házi állataink takarmányozása. 1-20	55. Jászberényi Andrács és Szász Ferencz. Tejgazdaság. Tejtérmeles, tejkezelés. 2-—
23. Grasselli Miklós. A len- és kender-termeléséről és azattól. — 50	56. Csátrér Lajos dr. Utazás a faluból a községbe. 3-—
24. L'Huillier István. Konyhakerti magvak termelése. 1-—	
25. Réti János. A komló-termelésről (elfogyott). — 60	
26. Gáspár József. A méhtenyésztésről. — 70	
27. Dr. Péter Béla. A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombafertőzésekéről. 1-—	
28. Nemes István. Talajjavítás lecsapolással. 1-—	
29. Réti János. A legjobb takarmánytevekről. — 70	
30. Nemes István. Az öntözés. 1-—	
31. Jakab László. Hasznos tudnivalók az állati szülészeti körülményekről. 1-20	
32. Szűcs Mihály. A jégkár ellen való biztosítás és a károk becsülése. 1-—	
33. K. Vörös Sándor. Gazda számvetés. — 80	

Megrendelés és pénz: az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára; „Takp. Hitelbank”, Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 7. sz. cím alatt küldendő. A megrendelt füzetek bérmentve tételnek postára. Utánvétellel nem küldünk füzeteket. 2735

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA FERENCZ JANOS

az osztr.-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkekben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész.

KORNEUBURG-ban (Éécs mellett).

2660. II.

KWIZDA-féle

korneuburgi marhatáppor

Diétikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Egész doboz ára 1 korona 40 fillér.

Fél doboz 70 fillér.

50 évnél régebben használják a legtöbb istállóban étvágytalanság és emésztetlenség esetén, továbbá a tej javítása és a tejelés fokozására teheneknél.

KWIZDA-féle sertés-por.

Diétikus szer a hizlalás elősegítésére

Kis doboz 1 K 20 f.

Nagy doboz 2 K 40 f.

Baromfi-por.

Diétikus szer mint pótelelél gyöngygyökök, kacskák, libák, hattyúk, fácánok stb. számára. Egy csomag ára 1 korona.

Erőtakarmány

lovak és szarvasmarhák részére 1 db. a 5 étadag 60 fill., lédikával a 50 étadaggal 6 kor.

KWIZDA-féle Pok-tinktúra

lovaknak. Egy üveg 3 K.

Var-kenőcs

lovak és szarvasmarhák számára. 2 K.

Szétosztató-kenőcs.

Mirigy- és tőgykenőcs. Egy tégely 2 K.

Mosószappan

háziállatoknak. Egy drb 80 f.

Nyeregszappan

a nyereg és szerszám tisztítására. Egy doboz 2 K.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és napenkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferencz József cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

Cementfedőcserépgyártógépek,

Betonürtőmbgyártógépek,

Cementfalazótéglagyártógépek,

Formák: csatornázási-, alagsorok, betonoszlopok stb. gyártására;

Kötörök,

Hengerművek,

betonkeverőgépek,

Cementlapsajtók.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára
Markranstädt. Leipzig mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

443 számú árjegyzék ingyen.

2681 II.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.

Biztosítási alap:

Korona.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,488,780.-
Tartalékok	2,819,593,25
Összesen:	5,308,376,25
1901 évi felesleg	90,349.-
1902	59,782,26
1903	109,531,73
1904	72,438,23
1905	61,730,60
1906	39,243,65
1907	41,877,32
1908	81,088,76
1909	106,589,64
1910	120,164,38
1911	148,378,16

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

GONDVISBLÉS Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiházasítási (önállósítási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működésel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 2008

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

2745. Valódi Stern márkás védjegyű.

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszforosavas műtrágya!

Csak akkor valódi ha ilyen zsákban

van és eredeti ólomzár van rajta!

Hamisítástól szigorúan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjegyzéssel van ellátva!

Kalmár Vilmos a Thomassphosphatwerken BERLIN, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrássy-ut 49. Különösen a jelenlegi read kívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

Eladó kanok.

Dr. gróf Teleki Domokos ur ömeltósága gerneszezi tenyészetében

eladó 13 drb 1 1/2 éves fehérszörü mangalica-kan, ára darabonként 100 korona.

Megkeresések alulírottához intézendők Gerneszezi postára.

Pálffy Dezső, intéző.

2778

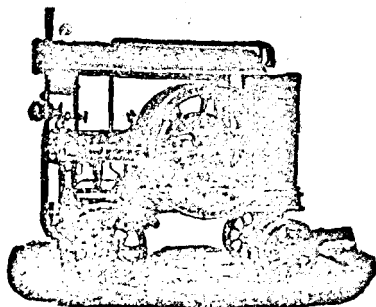
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. – Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.